

راه‌های محبویت نزد خداوند

مهم‌ترین آرزوی هر انسان مؤمن و موحد این است که محبوب خداوند عالم باشد. خدای سبحان در آیات متعدد قرآن محبوبان درگاهش را معرفی کرده است.^۱

در اینجا برخی از این موارد را متذکر می‌شویم:

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾^۲

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ﴾^۳

﴿بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾^۴

﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴾^۵

۱. ر.ک: محبوبان کوی دوست، تألیف حامد ولی‌زاده.

۲. بقره: ۱۹۵.

۳. همان: ۲۲۲.

۴. آل عمران: ۷۶.

۵. همان: ۱۴۶.

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾^۱

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾^۲

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَتْهُمْ بُنْيَانُ

مَرْصُوصٌ﴾^۳

فردی خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله رسید و از شش چیز از جمله راه محبوبیت نزد خداوند سؤال کرد و پاسخی گویا گرفت. حضرت علی علیه السلام این سؤال و پاسخ را چنین روایت می‌کند:

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله فَقَالَ: عَلَّمَنِي عَمَلًا يُحِبُّنِي اللَّهُ [عَلَيْهِ]
وَيُحِبُّنِي الْمَخْلُوقُونَ وَيُثْرِيَ اللَّهُ مَالِي وَيُصِحُّ بَدَنِي وَيُطِيلُ عُمْرِي
وَيُخَشِّرُنِي مَعَكَ. قَالَ: هَذِهِ سِتُّ خِصَالٍ تَحْتَاجُ إِلَى سِتِّ خِصَالٍ؛
إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُحِبَّكَ اللَّهُ فَخَفِّهِ وَاتَّقِهِ، وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُحِبَّكَ
الْمَخْلُوقُونَ فَأَحْسِنْ إِلَيْهِمْ وَارْقُضْ مَا فِي أَيْدِيهِمْ، وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ
يُثْرِيَ اللَّهُ مَالَكَ فَزَكَّهُ، وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُصِحَّ اللَّهُ بَدَنَكَ فَأَكْثِرْ مِنَ
الصَّدَقَةِ، وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُطِيلَ اللَّهُ عُمْرَكَ فَصِلْ ذَوِي أَرْحَامِكَ،

۱. همان: ۱۵۹.

۲. مائده: ۴۲.

۳. صف: ۴.

وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُحْشِرَكَ اللَّهُ مَعِيَ فَأَطِلِ السُّجُودَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ
الْوَّاحِدِ الْقَهَّارِ؛^۱

مردی نزد پیامبر ﷺ آمد و گفت: کاری به من بیاموز که خدا و مردم
مرا دوست داشته باشند و خدا ثروتم را افزون و بدنم را سالم و
عمرم را طولانی کند و مرا با تو محشور سازد.

پیامبر ﷺ فرمود: این‌ها شش خصلت است که نیاز به شش خصلت
دارد؛ هرگاه خواستی خدا تو را دوست داشته باشد، از او بترس و
پروا داشته باش، و هرگاه خواستی مردم تو را دوست داشته باشند،
به آنان نیکی کن و از آنچه در دستشان است صرف‌نظر نما، هرگاه
خواستی خدا ثروت را افزون کند، زکات آن را پرداز، هرگاه
خواستی خدا بدنت را سالم گرداند، بسیار صدقه بده، هرگاه
خواستی خدا عمرت را طولانی کند با خویشاوندان خود پیوند کن،
و هرگاه خواستی خدا تو را با من محشور سازد، در برابر خداوند
یگانه قهار سجده طولانی کن.

امام صادق علیه السلام راه محبوب شدن نزد خداوند را خدمت به بندگان خدا معرفی کرده
است:

إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا مِنْ خَلْقِهِ فِي أَرْضِهِ يُفْزَعُ إِلَيْهِمْ فِي حَوَائِجِ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا آمِنُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا وَإِنَّ

۱. مستدرک الوسائل: ج ۴، ص ۴۷۲

أَحَبُّ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى اللَّهِ مَنْ أَعَانَ الْمُؤْمِنَ الْفَقِيرَ مِنَ الْفَقْرِ فِي دُنْيَاهُ
وَمَعَاشِيهِ وَمَنْ أَعَانَ وَنَفَعَ وَدَفَعَ الْمَكْرُوهَ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ؛^۱

خداوند بر روی زمین و در میان این خلق، بندگان دارد که [مردم]
برای حاجت‌های دنیا و آخرتشان بدانها پناه برند، اینان به حق
مؤمن‌اند، و در قیامت ایمن. هان! محبوب‌ترین بندگان نزد خدا
کسی است که مؤمن فقیری را در امر دنیا و معاشش یاری دهد، به
مؤمنان کمک کند و سود بخشد، و ناملایمات را از آنها بگرداند.

همچنین از رسول خدا ﷺ سؤال شد: محبوب‌ترین مردم نزد پروردگار چه
کسی است؟ حضرت فرمود: آن که نفعتش به مردم بیشتر باشد؛ «سُئِلَ رَسُولُ
اللَّهِ ﷺ مَنْ أَحَبُّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ؟ قَالَ: أَنْفَعُهُمُ لِلنَّاسِ».^۲

۱. تحف العقول: ص ۳۷۶.

خدمت به دیگران، دعای مستجاب است. توضیح مطلب اینکه امام صادق(ع) فرمود: با زبانی که گناه
نکرده‌اید، دعا کنید که به اجابت نزدیک‌تر است. این روایت را سه نوع می‌توان معنا کرد:

۱- اگر با زبانی طاهر و طیب که گناه نکرده‌اید، دعا کنید به اجابت نزدیک‌تر است.
۲- دیگران برای شما دعا کنند چون شما که با زبان آنها گناه نکرده‌اید. معنای التماس دعا همین است و
نازل‌ترین معنای روایت نیز همین است، چون رایگان است.
۳- گره از کار دیگران باز نمائیم تا آنان دعا کنند. این معنای بالاتر است.

۲. مستدرک الوسائل: ج ۱۲، ص ۳۹۰.